

Täysistunto

Keskiviikko 2.5.2018 klo 13.59—18.58

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 200/2017 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 2/2018 vp

Toinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

16.32 **Suna Kymäläinen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä on sinällään kannatettava tavoite sujuvoittaa käsittelyä ja keventää sitä. Ylipäätään tavoite siitä, että jutut saataisiin ratkaistua nopeammin, on kannatettava, mutta kuten toimme jo aiemmin käsittelyissä esille, niin näitä tavoitteita haetaan mielestämme hieman erikoisin keinoin, ikään kuin toisaalla rikokseen syylistynyttä armahtaen, siten, ettei hänen tarvitse tulla henkilökohtaisesti oikeuteen vastaamaan rikoksestaan tai kuulemaan tuomiotaan.

Olemme usein lakivaliokunnassa kantaneet huolta erityisesti uhrin asemasta. Olemme törmänneet jatkuvasti ongelmiin, miksi ei ole mahdollista, ettei uhrin tarvitse tulla oikeuteen, ja siksi on erikoista, että nyt tämän rikoksentehtäjän on mahdollista olla pois oikeudesta vastaamasta teostaan ja uhrin täytyy olla oikeudessa. Siksikin näemme tärkeäksi, ettei syytetyn läsnäolovaatimuksesta luovuta kokonaan.

Lain mukaan rikosasian vastaajan käytös voidaan huomioida osana oikeudenkäynnin näyttöä käräjäoikeudessa. Tässä on siis myös vaara epäoikeudenmukaisemmista tuomioista jo rikoksen tekijän kannalta. Siksi teimme vastalauseen mukaisen muutosesityksen. Siitä äänestettiin, ja loppu on historiaa, mutta halusin vielä tässä käsittelyssä tuoda nämä epäkohdat pöytäkirjaan.

16.34 **Ville Tavio ps:** Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset ovat pitäneet hyvin tärkeänä sitä, että roistot tuotaisiin henkilökohtaisesti oikeuden eteen — käytin vähän tällaista epäjuridista termiä tässä, mutta syystä. Kuitenkin, näiden asianomistajien ja todistajien kannalta perussuomalaiset pitävät sitä aivan kohtuullisena linjana, että oikeudenkäyntiä ei peruutettaisi sen takia, että vastaaja jättää saapumatta paikalle. Tässä me olisimmekin tämän vastalauseen mukaisella tavalla hakeneet hieman erilaista ratkaisua, emmekä olisi läheneet vaarantamaan sitä oikeusprosessia sillä, että vastaaja ei jatkossa lähtökohtaisesti tule aina paikalle ollenkaan näissä alle viiden vuoden maksimin rikoksissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2018 vp

Tämä perustelu, miksi hallitus tekee nyt näin, että helpotetaan oikeudenkäyntien järjestämistä pelkän asianajajan läsnä ollessa, tämä kaikki liittyy siihen suureen kuvaan, jossa hallitus etenee oikeuspolitiikassaan säästöt edellä. Olen hyvin huolestunut siitä, kun näitä eri hallituksen esityksiä lakivaliokunnassa on käsitelty, että suunta on jatkuvasti se, että säästöjen nojalla tehdään uudistuksia, kun sen sijaan ihmisen oikeusturva heikkenee. Tässäkin esityksessä valitettavasti myös oikeusvarmuus heikkenee, eli se päämäärä aineellisesta totuudesta, muun muassa siksi, että vastaajan läsnäolo siellä käräjäoikeudessa on myös osa sen jutun näyttöä. Sillä on hirveästi merkitystä, onko vastaaja esimerkiksi jo oikeussalissa kenties vaikka maksanut vahingonkorvaukset asianomistajalle vai tuleeko vastaaja paikalle hyvin epäkunnioittavasti käyttäytyen. Sillä on kyllä suuri merkitys. Tämä on ollut vuosisatainen, kenties jopa vuosituhantinen perinne, että vastaaja tulee henkilökohtaisesti oikeuden eteen vastaamaan teoistaan. Siinä myös psykologisesti vastaaja joutuu silloin kohtaamaan tekojensa seuraamukset. Toisaalta myös uhrin kannalta tuntuu kohtuuttomalta, että uhri kyllä tuodaan sinne käräjäoikeuteen paikalle vaikka väkisin mutta rikoksentekijän ei sinne tarvitse enää tulla.

Tässä hallituksen esityksessä oli kuitenkin kokonaisuus, jonka takia en ehdottanut tämän hylkäämistä, koska siellä oli myös edistyksellisiä asioita, kuten videoyhteyden käytön lisääminen, jota perussuomalaiset pitävät hyvin tärkeänä, [Puhemies koputtaa] joten sen puolesta kuitenkin päädyimme sitten näiden äänestysten jälkeen hyväksymään tämän esityksen.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 200/2017 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.